

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 32 (1427) 1984 m. rugpiūčio 17 d.

Melbourne

XXIX METAI

RUGPIŪTIS - KATALIKIŠKAI SPAUDAI AUSTRALIJOJE

IŠTIKIMYBĖ SAVO TAUTAI

Mes esame ir turime likti gyva, atplėsta, bet niekur neprigyjanti lietuvių tautos dalis.

Didelį Australijos gyventojų procentą sudaro pokariniai imigrantai. Jie yra dviejų rūšių: ekonominiai ir politiniai.

Graikai, italai, jugoslavai, vokiečiai ir anglai yra ekonominiai imigrantai. Jie atvyko iš laisvų savo tėvynių ieškodami geresnio darbo ir gyvenimo. Jie neturi jokio išpareigojimo savo valstybei Europoje ir jie neprivalo saugoti kultūrinės vertybės, nes tais reikalais rūpinasi jų tautos valstybė tėvynėje ir niekas negrasina jų sunaikinimu.

Visai kitas yra reikalas su imigrantais iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos ir kitų sovietinės Rusijos užimtų kraštų. Mes pasitraukėme iš Lietuvos ne svetur geresnės duonos ieškodami, bet nesutikdami su mūsų Tėvynės okupacija.

Mes buvome priversti ieškoti saugios pastogės gelbėdami savo gyvybę nuo okupanto teroro ir betikslinio sunaikinimo.

Pasitraukdami į Vakarų, mes kartu gavome ir pareigą skelbti laisvajam pasauliui apie okupanto kriminalinius nusikaltimus prieš lietuvių tautą ir visą žmoniją.

Tą skelbimą pasauliui turi vykdyti kiekvienas pagal savo išgales ir sugebėjimus.

Kaip šviesų pavyzdį mes turime kun. Dr. Pr. Dauknį, kuris keletos metų savo visą laisvalaikį ir poilsio valandas paskyrė parašyti dok-

torato veikalui apie persekiojamą Lietuvos Bažnyčią ir pavergtą lietuvių tautą.

Jo gerai paruošta disertacijos knyga šiandien jau yra pasaulio universitetų bibliotekose kaip mokslo veikalas, kuris liudys apie mūsų tautos kančias.

Jauni studentai ir mokslininkai rašydami savo mokslinius veikalus čia ras daug medžiagos apie Lietuvą, nes visa istorinė medžiaga universiteto autoritetų patvirtinta ir doktorato laipsniu papuošta.

Kadangi okupantas Lietuvoje vykdo planingą rusifikaciją, slopindamas mūsų kalbą, kultūrą, tautinius papročius ir religijos laisvę, todėl mūsų pareiga yra visa tai išieivijoje išsaugoti iki Lietuva vėl bus laisva.

Mes turime rūpintis, kad mūsų

jaunimas gerai išmokyti lietuvių kalbą, žinotų mūsų tautos papročius ir nebūtų svetimas savo tėvų tikėjimui.

Lietuvoje nuo jaunimo yra visai slepiama tikroji Lietuvos istorija ir jiems yra nežinomi didingi mūsų senovinės Lietuvos karalių ir kunigaikščių žygiai, ginant jos laisvę.

Mūsų pareiga, kad išieivijos jaunimas gerai žinotų Lietuvos istoriją ir gerbtų savo tautos praeitį, jeigu nenorime, kad komunistinė propaganda juos suklaidintų.

Norėdami tinkamai atlikti savo pareigas Lietuvai mes buriamės į lietuviškas parapijas, Bendruomenę ir įvairias organizacijas. Pavieniui veiksime mes nieko neatsieksime ir greit sutirpsime svetimtųjų jūroje.

Vienybėje yra galybė. Net ir mūsų poetai rašė: vienas vyras ne talka, vienas žodis ne kalba, kur du stos visados daugiau padarys.

Kardinolas Hume liet. parapijoj Londone

Į Lietuvos Šv. Kazimiero bažnyčią gegužės 13 d. atvyko kard. G. B. Hume, lydimas savo sekr. kun. G. Liddle. Su vysk. Dr. A. Deksniu jis atnašavo šv. Mišias ir suteikė Sutvirtinimo sakramentą Zitai Žilinskaitei, Justinai Snabaitytei ir Jonui Žilinskui.

Savo pamokslui temą kardinolas pasirinko iš kun. Dr. Prano Dauknio disertacijos knygos, kurioje yra

atspausdintas vaizdas sužaloto Nukryžiuotojo su įrašu: "Aš neturiu nei rankų, nei kojų, bet turiu jus". Esą šis paveikslas vaizduoja persekiojamus Lietuvos tikinčiuosius. Kristus Lietuvoje neturi nei rankų, nei kojų, bet turi gyvą tikinčiųjų bendruomenę. Be to, jis pasidžiaugė, kad Londono lietuviai turi gražią, lietuviškai išpuoštą bažnyčią.

Mišių pabaigoje vysk. A. Deksnys anglų ir lietuvių kalbomis padėkojo kardinolui už apsilankymą ir leidimą pasinaudoti Westminsterio katedra šv. Kazimiero iškilmėm.

Pamaldų metu giedojo Justo Černio vad. parapijos choras su Nottinghamo Gintaro choristais ir sol. Vida Gaspariene, kuri giedojo solo giesmes. Iškilmėse dalyvavo tiek daug žmonių, kad nebuvo vietos nė stovėti.

Po pamaldų kardinolas išvyko į aerodromą skridimui į Romą. Dėlto jis negalėjo pasilikti iškilmingiems pietums, kuriuos surengė klebonas kun. Dr. Jonas Sakevičius MIC. Čia dalyvavo vysk. Dr. A. Deksnys, Lietuvos atstovas Didž. Britanijai V. Balickas, sulaukęs 80-tojo gimtadienio, katalikų savaitraščio "Universe" vyr. redaktorė čia gimusi lietuvaitė R. Pasco - Paškevičiūtė ir kt.

Stasys Kasparas, Londonas

A. Palaima

ŠMEIŽTAS

Šmeižtas - tepalas dvokiąs labai.
Iš gyvenimo padugnių atraugų pagamintas.
Vampyrų širdyse pūdytas ilgai;
Daug metų ten rauginatas.

Dvokimas jo dabartim nesibaigia.
Dažnai tą kvapą užuodžia net kartos ateities.
Išvalyti jį nebegalima staiga.
Ir ar begalima išvis?! Daug kas nebetenka vilties.

Be sąžinės! Tiktai žmogaus išvaizdos padarai
Piktų, ilgų liežuvių mostais.
Nutepa tave storai ... storai ...
Atlikę darbą, patenkinti, sau pilvus glosto ...

— **Sydnejus.** "The Catholic Weekly" rugpiūčio 1 d. perduoda iš Londono gautą žinią apie Lietuvos komunistų partijos vadą Petrą Griškevičių, kuris puola popiežių Joną Paulių II už jo nuolatinį draugiškumą Lietuvos žmonėms. Griškevičius niekina Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą, kuris tikinčiuosius padrašina protestuoti ir neklausyti bedievių puolimų prieš religinę veiklą. Jis puola ir Lietuvos vyskupus, kurie nesilaiko sovietinių religinio kulto įstatymų, skelbdami, kad jie yra priešingi Evangelijai. Griškevičiaus puolimus prieš katalikus paskelbė slaptas komunistų infirmacijos biuletenis, kuris vistiek buvo gautas Vakaruose. Griškevičius sako, kad komunistai netoleruos slaptai įšventintų kunigų ir neleis vaikų dalyvauti religinėse apeigose. Gaila, kad lietuvis tapo savo tautos išdaviku!

— **Anglijoje** Keston College leidžiamas žurnalas "Religion in Communist Lands" savo vėliausia vasaros laida išstis 4 skilts skyrė Lietuvos katalikų pareiškimui, nusiųstam Kremliaus valdovams dėl lietuvių kunigų - Alf. Svarinsko ir Sigit Tamkevičiaus nuteisimo žiauria 10 metų bausme. Pareiškimą pasirašė 123.000 Lietuvos tikinčiųjų, o atskirų vyskupijų kunigai siuntė kunigų pasirašytus pareiškimus ir protestus. Kai Lietuvos katalikų atstovai į Kremlių vežė pareiškimų dokumentus, geležinkelio stotyje policija juos konfiskavo, o antry kartą atstovams pasisekė pasiekti Kremliaus prokurorą Golovą, tas pasakė: "Kunigas Svarinskas ir jūs visi tikintieji esate Sovietų valdžios priešai".

— **Vatikaną** pasiekė vėl nauja žinia apie dviejų kunigų mirtį Lietuvoje. Liepos 17 d. Salose, Rokiškio rajone, Panevėžio vyskupijoje, mirė vietos parapijos administratorius kun. JUOZAS VASKEVICIUS, 52 m. Kunigu jis buvo įšventintas 1965 m., palaidotas Ratnyčiose liepos 23. Liepos 21 d. Panevėžio vyskupijoje, Kupiškio rajone mirė Ado mynės parapijos klebonas kun. STE PONAS PELESYNAS, 76 m.. pernai atžymėjęs Kunigystės 50 metų. Palaidotas liepos 24 d. Naujų kunigų prieauglis yra gyvybinė Lietuvos Bažnyčios problema.

— **Vakarų Vokietijoje** Augsburgė rugpiūčio 5 d. užbaigta Europos lietuviškųjų studijų savaitė, suruošta jau 31 -mą kartą. Jos vadovai škart buvo Dr. Kajetonas Julius Čeginskas, Vincas Natkevičius, Jonas Norkaitis. Studijų savaitės metu buvo pašventintas ką tik Augsburgė baigtas statyti lietuvių tautodailės motyvais išpuostas lieuviškas kryžius. Iš Romos atvykęs Gregorianumo universiteto profesorius Paulius Rabikauskas SJ skaitė paskaitą apie šv. Kazimierą, kitas paskaitas skaitė diplomatas ministeris iš Sveicarijos atvykęs Dr. Albertas Gerutis, prof. Vytautas Biliauskas ir prof. Tomas Remeikis — abu iš Amerikos ir kiti. Pоеijos vakarų vieną koncertą atliko vargonų virtuozas prof. Vytenis Vasilūnas.

— **Ateinančiais metais** rugsėjo 1 d. suecna dešimt metų nuo Helsinkio konferencijos baigiminio akto, kurį pasirašė 35 valstybės. Šią sukaktį jau ruošiasi paminėti JAV veikianti Pasaulinė Baltų Santalka, kurią sudaro VLIKas, Pasaulio Laisvųjų Latvių Federacija ir Pasaulio Estų Sąjunga. Praves viešus renginius Kopenhagoje apie Sovietų vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, pabaltiečių demonstracijas įvairiuose Vakarų kraštuose, reikalaujant grąžinti laisvę Pabaltijo valstybėm ir Pabaltiečių jaunimo laisvės žygi - ekskursiją laivu Baltijos jūroje.

Australijos Lietuvių Metraštis - pozityvi dokumentacija

Lietuviškoji išeivija, kur ji šiuo metu bebūtų, yra neatskiriama lietuvių tautos kaulo ir kraujo dalis. Istorikai, kurie rašo ar rašys mūsų tautos praeities ar dabarties temomis, turės domėtis ir išeivija. Taigi labai svarbu palikti ateičiai tikrą, neiškreiptą išeivijos gyvenimo ir jos darbų vaizdą. Labai gerai daro tie mūsų organizaciniai junginiai, kurie ne tikrai gyvina lietuvišką veiklą, bet ir ją dokumentuoja, rinkdami veiklos faktus, rašydami išeivijos istorijos temomis.

Tačiau šioje srityje mūsų yra daugybė spragų, nes daugybė istorinių išeivijos momentų taip ir liko nepašaukti; daugybės organizacijų archyvų nukeliavo į šiukšlynus. Bet yra ir pragiedrėjimų. Čia mus maloniai nuteikė tik oro paštu mus pasiekęs "Australijos lietuvių metraštis", II tomas, neseniai išleistas Adelaidėje. Knyga nemenka, didelio (24x30 cm) formato, 496 psl. apimties, tvirtai įrišta, iliustruota keliais šimtais nuotraukų. Prie šio neeilinio leidinio ir ne vien Australijos lietuviams įdomaus, tenka kiek sustoti, nes tai yra gražus pavyzdys kitų kraštų lietuviams, rodąs kaip reikia visiems sutartinai dirbti, laiku rinkti medžiagą ir ją sklebti knygomis.

Lietuvių emigracija Australijoje nėra sena. Pirmieji mūsų tautiečiai ją pasiekė atsidadę Anglijoje po 1831 m. nepavykusio sukilimo, matyt ieškodami čia darbo. Tačiau jų nebuvo daug ir ryškesnių pėdsakų nepaliko. Kiek daugiau lietuvių čia emigravo po I pasaulinio karo. 1929 m. Sydnejuje buvo įkurta Australijos lietuvių draugija, didesnės veiklos neparodžiusi. Bet 1947-1951 m. bėgyje į Australiją emigravo apie 10.000 mūsų tautiečių. Tai didžiulė emigracijos banga, kurios amžius tesiekia trečdali šimtmečio. Stambiausios kolonijos yra Sydnejuje, Melbourn, Adelaidėje, Perth, Brisbanėje, Canberroje ir kitose vietose. Lietuvių yra ir Tasmānijos saloje, o taip pat Naujojoje Zelandijoje. Beveik visi mūsų tautiečiai atlikę įvairius "privalomus darbus", gražiai įsikūrę ir ekonomškai gyvena neblogiau kaip JAV-bių ir Kanados lietuviai. Nemažiau gyva ir jų tautinė, religinė, visuomeninė, kultūrinė veikla. Ją arčiau pažinti ir padeda minėtas metraštis.

Iš jo sužinome, kad lietuviškas gyvenimas Australijoje susiformavo I-jame dešimtmetyje (1947-1957). Jis nesustingęs, plėtėsi, apimdamas

Jau 75 metus JAV-bėse leidžiamas dienraštis "Draugas" neseniai paskelbė savo buv. redaktorius, "Tėviškės Aūdų" bendradarbio Broniaus Kviklio "Australijos Lietuvių Metraščiū" II tomo įvertinimą, kurį čia pateikiame ir "Tėviškės Aūdų" skaitytojams. Redakcija

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

naujas sritis, prisitaikindamas prie kintančių gyvenimo sąlygų ir vietos aplinkybių.

I-sis metraščiū tomas, išleistas 1961 m., apėmė lietuvių gyvenimą ligi minėtų metų. Dabar išleistas II tomas tęsia veiklos aprašymą nuo 1962 ligi 1982 m. imtinai. Metraščiū paruošėjai bei redaktoriai buvo labai kruopštūs ir neužmiršo uždokumentuoti leidinyje, kad ir mažiausios lietuvių kolonijos gyvenimą. Reikėjo atlikti didžiulį darbą. Nelengva buvo medžiagą surinkti, teko daug ką perredaguoti, pataisyti, papildyti, trumpinti ar pa tiems, surinkus medžiagą, parašyti. Metraščiū ruoša ušsitiesė keletą metų, bet leidinys išėjo pagirtinai paruoštas, techniškai gražiai atliktas. Atrodo, kad nebuvo pamiršta nė viena organizacija ir nė vienas veiklesnis lietuvis kultūrininkas. Gal tikrai permaža duomenų pateikta apie Australijos lietuvių politinį darbą, pastangas Lietuvos laisvinimo srityje, apie kurias žinome iš kartkartėmis skelbiamų pranešimų spaudoje.

Paskaičius metraščiū puslapius matosi, kad Australijos lietuvių veikla buvo plati, šakota, gili. Jie sukūrė Australijos Lietuvių Bendruomenės apylinkes, religines bendruomenes (parapijų pakaitalus), spaudą, knygų leidybą, bibliotekas, savaitgalio mokyklas, tautinių šokių grupes, chorus, skautų, ateitinių vienetų, sporto, jaunimo organizacijas; įsisteigė šaulių, ramovėnų organizacijų skyriai, religines draugijas; visose kolonijose ruošiami įvairūs lietuviški renginiai, koncertai, teatralų grupės, parodžių sios scenoje daugybę gerų veikalų. Australijos lietuviai aktyviai dalyvauja didesniuose Pasaulio Lietuvių Bendruomenės renginiuose, suvažiavimuose, kongresuose, sporto varžybose. Žinomi jų puikūs chorai, balsingi solistai-ės.

Iš metraščiū taip pat matome, kad šiame žemyne yra nemažas skaičius pasižymėjusių lietuvių mokslininkų, dailininkų, rašytojų, aktorių, žurnalistų. Keliuose mies-

tuose gražiai veikia lietuvių radijo valandėlės, kurias paremia Australijos valdžia. Beje, pastaruojū metu ji nemažai palanki "etniškoms grupėms", ko nebuvo imigracijos pradžioje.

Pirmasis lietuviškas laikraščiū pasirodė 1948 m., Jurgio Glušausko redaguojamas ir leidžiamas. Tai buvo "Australijos lietuvis" (jame ir šių eilučių autoriū teko aktyviai bendradarbiauti, teikiant politines apžvalgas ir žinias iš lietuvių stovyklų Vokietijoje). 1949 m. pradėta leisti "Mūsų Pastogė", o 1956 m. "Tėviškės Aūdų" savaitraščiū. Pastarieji du, kaip tvirti ir gerai redaguojami savaitraščiū, punktualiai išleidžiami, laikosi ir šiuo metu, nesiruošdami nei susijungti, nei mirti. Pastarųjų 20 m. laikotarpyje išleista 31 dailiosios literatūros knyga, 4 vertimų, 22 kitos knygos. Vis tai labai didelis indėlis į mūsų tautos kultūros aruodą.

Didesnėse kolonijose sutelkti lietuviškų knygų rinkiniai. Jau 1951 m. Melbourn pradėjo veikti A. Krauso rūpesčiu įkurta lietuviška biblioteka, nūdien turinti apie 6.000 liet. knygų. Sydnejuje yra 2.800. Kitose kolonijose mažiau. Skautininkas J. K. Vanagas Adelaidėje su organizavo ir dabar tebeveikiantį lietuvių muziejų - archyvą. Visos šios ir kitos institucijos įkurdintos nuosavyse, lietuvių rūpesčiu ir lėšomis pastatytuose namuose.

Nepaprastai didelius organizacinius darbus Australijos lietuviai galėjo atlikti tik todėl, kad veikė sutartinai. Tiesa, imigracijos pradžioje buvo kai kurių nesklamumų tarp Australijos Lietuvių Bendruomenės ir Austr. Liet. Katalikų Federacijos vadovų, bet jie buvo išlyginti. Čia nėra nei bolševikuojančių lietuvių, nei jų brolių "reorgų". Bolševikų agentų pastangos suskaldyti Australijos lietuvius nebuvo sėkmingos.

Neįmanoma (ir nėra reikalo) šiame rašinyje išsakyti visus, kad ir labai svarbius Australijos lietuvių darbus. Norint juos pažinti, reikia perskaityti "Metraščiū". O tuo tarpu dar sustokime prie organizacijų ir asmenų, kurie šį milžinišką darbą atliko. Štai jų eilė.

Vyr. redaktorius Viktoras Baltutis, Redakcinės komisijos nariai: I. Davis, J. Jonavičius, B. Mockūnienė, P. Pusedėris. Nuotraukas paruošė V. Vosylius, spaudai tekstus surinko A. Jablonskienė. Gražų anglišką įvadą paruošė Bronius Straukas. Bendradarbių bei medžiagos tiekėjų skaičius galėjo siekti netoli šimta. Iš jų išskirtinai minėtini: kun. dr. Pr. Dauknyš, Alb. Zubras, Br. Žalys, A. Gučiuvienė, Br. Straukas, R. Sidabras, V. Neverauskas, J. A. Jūragis, A. Statkus. Įžangos žodį parašė ALB Krašto Valdybos pirm. inž. Vytautas Bukevičius.

Visi šie ir dešimtys kitų autorių dirbo gražiai, sutartinai, sklandžiai. Už tat ir miela knygą į rankas paimti: stambus veikalas, vertas Australijos lietuvių atliktų darbų!

įvykiai

● **Canberra.** Valdžia pertvarkė ir pagausino rinkiminius elektoratus. Federaliniame parlamente yra 125 vietos, naujai pertvarkytame bus 148 ir Darbo partijai suteikia daugiau šansų laimėti rinkimus.

● **Canberra.** Tautinės partijos Taryba praneša, kad Imigracijos ministeris Mr. West buvo Pietų Amerikoje verbuoti imigrantus, kurie nori pasprukti iš dešimnių valdžios. Mr. West yra vienintelis ministeris kabinete iš paties kairiojo sparno ir Tautinė partija klausia: kokios rūšies imigrantai reikalingi kairiesiems?

● **Melbourn.** Viktorijos 160 viešųjų ligoninių iki minimumo sumažino operacijas, nes galestingosios seserys atsisako patarnauti, kas tiesiogiai nesurišta su jų kvalifikacijom - išvežioti ligoniams maistą, atlikti švaros darbus. Kai kurios didžiosios ligoninės nuo rugpiūčio 11 d. prima ligonius tik būtiniausiu atveju. Valdžia turi surasti bent 1.000 tarnų maisto pateikimui ir švarai. Privaciaos ligoninės tū problemų neturi.

● **Melbourn.** Dabar nelaikas mirti! Rugpiūčio 10 dieną išėjo streikuoti Laidotuvių biuro darbininkai, šaukdami, kad pakeltų algas.

● **Brisbane.** Unijų salėje apie 200 komunistų ir Darbo partijos socialistų klausėsi iš Maskvos atsiųstos "taikos" delegacijos propagandos, kuri skelbė, kad tik sovietai yra taikos nešėjai, gaudino, jei Australija neuždarys Amerikos komunikacijos bazės, tai Australija taps sovietinių branduolinių ginklų taikynis. Vienas jaunuolis paklausė; o kas dedasi Afganistane? Bematant jį puolė paruosti stipruoliai ir išmetė laukan.

● **Brisbane.** "The Catholic Leader" VIII. 12 praneša, kad Australijos organizacijų Federacija "Už Gyvybės Teisę" (Righth of Life) smerkia Darbo partijos federalinę konferenciją, kuri leido abortus ir atsišaukia į Federalinę Vyriausybę teikti didesnę pagalbą šeimom ir nešiom moterim. Kasmet Australijoje paskerdžiama apie 60.000 negimusių kūdikų. Abortus propaguoja maža radikali grupė. Viceprezidentas "Už Gyvybės Teisę" John Fleming sako, kad Darbo partijos pasisakymas už abortus labai sugadino partijos vardą, kai atšaukė visas legalias apsaugas negimusio žmogaus asmeniui. Tokia Darbo partijos politika pirmiausiai nužmogina negimusius vaikus, juos vadindama "ne asmenimis", leidžia juos nužudyti, už tat apmokant mokesčių pinigais.

● **Melbourn.** Nauju miesto burmistru Lord-Mayor išrinktas rugpiūčio 13 d. kairiojo sparno socialistas Mr. Eddie Beacham, 46 m., mokytojas.

● **Kairas.** Per dvi savaites Raudonojo jūroj minos sužalojo 16 laivų. Minos buvo išmėtytos net ir Sueso kanalo gale. Egipto valdžia skelbia, kad tai Irano valstybės darbas ir jų laivų nepraleis plaukti per Suezą kanalą.

● **Vašingtonas.** Amerikos saugumas pranešė, kad Sovietai nuo 1979 m. Europoje pastatė dvigubai daugiau SS-20 raketų, nukreiptų į Vakarų Europos taikinius.

● **Canberra.** Žymus ekonomistas Federalinio Iždo viršininkas Mr. John Stone, 55 m., nesutiko su vyriausybės netrukus skelbiamu biudžetu ir VIII. 15 pasitraukė iš pareigų. Jo metinė alga buvo \$ 86.108. Savanoriškai pasitraukė iš pareigų gaus kasmet pensijos po - 31.000.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

KOMUNISTAI ŠMEIŽIA LIETUVOS KUNIGUS

Komunizmas savo principų nekadęs nėra atsiskęs sunaikinti religiją žmonių širdyse, ypač jaunimo, išgriauti iš pamatų krikščionišką kultūrą, vartojant įvairias priemones. Ne vien kunigai, bet ir pasauliečiai, kurie gina religiją okupuotoje Lietuvoje, įtarinėjami, visai spaudžiami, persekiojami, šmeižiami, teisiama, į kalėjimus grūdami. Tas įniršimas prieš religiją, kur tik pasirodo krikščionys priešingi bedieviškajam komunizmui, pasireiškia siaubingu persekiojimu su tokia neapykanta, barbarybe, jog atrodo neįtikėtina mūsų laikais.

Anglijoje Keston College žurnalas "Religion in Communist Lands" paskutine laida pateikia žinią iš "Sovietskaya Litva" 1983. XII. 3, kaip komunistai šmeižia kun. Sigitą Tamkevičių: "Rožančius rankoje, bet nuodai ant jo lūpų", kadangi jis buvo Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto narys, tad komunistams didžiausias nusikaltimas. Ir LKB Kronika Nr. 61 pateikia kitų žinių apie skaudžiai nu-teistuosius kunigus - Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių - ir visus kitus komunistų spauda niekina, šmeižia, apjuodina tikinčiųjų ir netikinčiųjų akyse. Naivu būtų tikėti, kad po šmeižtų kunigų autoritetas sumažėtų, o jei ir sumažėjo, tai tik tų brolių ir sesių akyse, kuriems jau nesvarbu nei Dievas, nei Tėvynė, kai mintys pajėgia suk-tis vien apie siaurą materialų pa-saulį.

Aušra Nr. 39 pateikia vienos mo-kytojos laišką tikinčiajam mokslei-viui, kad nesibijotų savo tikėjimą išpažinti ir padrąsina, kad ta mo-kytoja nesikėsina į vidaus pasaulio paslaptis: "Nes nieko nėra biau-resnio už sveimos paslapties iš-davimą, kad visi nešvariomis ranko mis ją čiupinėtų, tąsytų iš vienos burnos į kitą; iškraipytų, išdarlytų, o paskui grubiai drėbtų tam, iš kurio ji pavogta. Ir tuo skau-džiau, kai toji paslaptis yra Tavo tikėjimas, kuris pakelia Tave nuo žemės purvo, pripildo Tavo širdį gerumo, artimo meilės. Koks turi būti niekšiškas žmogus, drįstas tai subjaurinti!"

Prispaudimuose ir persekiojimuose tikintieji savo stiprybę semia iš Kristaus. Ir šv. Paulius Romiečiams laiške nurodo, koks turi būti elge-sys su priešais, tave šmeižiančiais: "Džiaukitės viltimi, būkite kant-rūs suspaudime, ištvėringi maldoje. Laiminkite savo persekiotojus, laiminkite ir nekeikite. Niekam ne-atmokėkite piktu už piktą, rūpin-kitės tuo, kas gera visų žmonių akyse. Nekersykite patys, bet pa-likite Dievo rūstybei. Nesiduok pik-to nugalimas, bet nugalėk piktą ge-rumu".

Tokios aukos jėga tikintysis per-sekiojimuose atsilauko prieš grės-mę ir liudija absoliutinę žmogaus meilę gėriui, kuri nugalė blogį!

PD

Nelikime mes „Tylinti Bažnyčia!“

Birželio 17 buvo tautinė brazilų *Maldos Diena už Lietuvą*. Sao Paulo katedroje pamaldas už Lietuvą aukojo Brazilijos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius Dom Luciano.

Paranos valstijos sostinės Kuri-tibos arkivyskupas Dom Pedro Fedalto ta proga parašė straipsnius apie Lietuvą dviem laikraščiams ir perdavė savo balsą už Lietuvą per dvi radijo stotis, kurių viena pa-siekia visą Brazilijos teritoriją. "Voz do Parana" (Paranos Balsas) savaitraštis pateikia beveik viso puslapio "Ganytojo balsą", kuris užvardintas "Lietuva yra verta mūsų solidarumo". Ten pasakoja arkivyskupas gavęs Brazilijos lietu-vių kunigų vienybės pirmininko kun. Pr. Gavėno laišką, kuriame rašantysis sako: "Lietuva verta mūsų solidarumo", ir tuo pačiu pra-šo, kad gausiausiaji Katalikų Baž-nyčioje Brazilijos Vyskupų Konfe-rencija pakeltų balsą už Lietuvą ir reikalautų iš Rusijos valdžios, kad šiais šv. Kazimiero jubiliejaus minėjimo metais grąžintų Lietuvos katalikams tautinę šv. Kazimiero šventovę, kuri dabar ateizmo mu-ziejus, ir Vilniaus katedrą, pavers-tą meno galerija.

Arkivyskupas pristato Lietuvos istoriją. Klausytojo ausims ir prieš skaitytojo akis taip ir pristato Lie-tuvą, kuri Europoj paskutinė priė-mė krikštą; prabėga Mindaugas, po-piežiaus vainikuotas pirmuoju Lie-tuvos karaliumi; štai Vytautas, ku-ris iškėlė Lietuvos vardą ir politi-nę galią į Europoj pirmaujančių valstybių rangą ir dėl to vadina-mas Didžiuoju; Lietuva gynė Euro-pą nuo mongolų ir totorių ir pa-stojo kelią besiveržiantiems ger-manams ir musulmonams. Augant germanų ir maskviečių galybei Lie-tuva susijungė su Lenkija; tačiau abi valstybės taip susilpnėjo, kad kaimynai jas abi pasidalino - ir atėjo 120 metų vergija.

Dom Fedalto savo "Ganytojo bal-se" tęsia, tartum dėstyty istorijos pamoką: "Atgavus nepriklausomybę, Lietuva suklestėjo: žemės re-forma, pramonė, mokyklos, menas, kultūra, gerbūvis; pateikia statisti-kas, duoda palyginimus. Tačiau nei-lgam. Primeną arkivyskupas ru-sų ir vokiečių okupacijas, žudynes, persekiojimus, trėmimus, kun. Alf. Svarinską, kun. Sigitą Tamkevi-čių, Vilniaus arkivyskupą Julijoną Steponavičių. Griežtai pabrėžia:

Rašo kun. Pranas Gavėnas,

Sao Paulo, Brazilija

"Lietuvių tauta turi teisę būti ne-priklausoma. Jokia tauta negali bū-ti kitos užimta ar pavergta".

Tačiau prisistato liūdnas konsta-tavimas ir būtina išvada: "Kalbama apie Tylos Bažnyčią už geležinės uždangos. Betgi ar nesam mes tos geležinės uždangos krikščionys, jei nedrįstam atverti burnos?! Turim kelti balsą prieš tokią neteisębę lietuvių tautos atžvilgiu. Lietuva verta mūsų solidarumo!"

Konkrečiai siūlo: "Reikia sudary-ti maldos grandinę. Iš šitos mal-dos grandinės turi išsivystyti or-ganas, kuris skatintų ir vestų kam-paniją ir už politinę Lietuvos laisvę - už Lietuvą su savo valdžia, kuri užtikrintų lietuvių tautai religinę laisvę.

Lietuvių tauta tikrai verta mūsų solidarumo. Verta, kaip tauta; ver-ta kaip katalikų tauta. Tai vienin-telė tikrai katalikiška šalis nelem-tojų rusų imperijoj.

Birželio 17-tą, tęsia arkivyskupas,

Amžiną atilsį aukso medalių laimėtojai

Sovietų Saugumo nužudytas Vladas Česiūnas

Quadrant" žurnalas rugpiūčio lai-doje rašo apie V. Česiūną, kuris 1972 m. Miuncheno Olimpiadoje lai-mėjo aukso medalį dviviete baidare. Savo garbei jis yra laimėjęs net keturius aukso medalius. Iš Sovietų Lietuvos jis pasitraukė į Vakarų Vokietiją 1979 m. rugpiūčio 18 d. ir apsigyveno Altena mieste, netoli Duisburg. Jis mokėsi vokiečių kal-bos Goethes Institute. 1979 m. rug-sėjo 13 d. jis išėjo iš Instituto ir nie-kados nebesugrįžo. Savaitę vėliau vokiečių laikraštis parašė, kad Če-siūną pagrobė rusai ir jį įkalino saugumo psichiatrinėje ligoninėje Vilniuje. Tą informaciją paskelbė Vokietijos Spaudos Agentūra ir pa-tvirtino Vokietijos generalinis pro-kuratoras Herr Rebbman.

Rebbman turėjo į juostą įrašytą pasikalbėjimą su Česiūnu, kai jis dar buvo Vokietijoje, ir išreiškė susirūpinimą, kad gali būti pagrob-tas. Nežiūrint to, jis neslėpė savo pasiryžimo parašyti prisiminimus ir išskelti Sovietų Sąjungos sporto tik-rąjį veidą. Po kelių dienų Sovietų valdžia pranešė, kad Česiūnas "sa-

yra maldos diena už Lietuvos iš-laisvinimą iš sovietų jungo, nelikime mes "Tylinti Bažnyčia!"

Atskirai pridėtam kun. Pr. Ga-vėnui laiške Kuritibos arkivysku-pas dėkoja už į jį sudėtą pasitikė-jimą, rašant jam laišką, už Sao Ca-simiro biografiją bei prijungtą in-formacinę medžiagą apie Lietuvą (kurią plačiai panaudojo).

Dievo Kūno šventė birželio 21 d. prieš gausią maldininkų minią, vi-sus kviečia solidarizuotis su lietu-viais, kovoti už Lietuvos išlaisvini-mą.

Jei kiekvienas Brazilijos vysku-pas savo vyskupijoj ką nors pada-rys šiuo atžvilgiu, manau, kad gali susidaryti tikra kampanija už Lie-tuvą.

Ar nevertėtų tokiam ryžtingam lietuvių tautos gynėjui nors padė-kos laiškelį parašyti - ir iš įvairių kraštų bet kokia kalba. Būtų ge-rai ir tiesiogiai jam prisiūsti aktua-lios informacijos apie Lietuvą.

Adresas:

DD, Arcebispo de Curitiba

Rua Dr. Keller, 450

80.000 CURITIBA, Pa.

Brazil

vanoriškai" grįžo į Sov. Sąjungą, tik perskelta galva ir gydomas. Če-siūną rusai parodė televizijoj spalio 19 d., pokalbio metu su vokie-čių žurnalistu. Aiškiai išvargintu balsu jis dėkojo Sov. Sąjungai, kad jam pagelbėjo sugrįžti. Tuo pačiu metu jis sugebėjo keletą žodžių pa-siūsti lietuviams pabėgėliams, kad jis buvo Vokietijoje pagrobtas ir prie varta nugabentas į Sov. Sąjungą.

1980 m. vasario 22 d. - Olimpinių žaidynių metais - Vak. Vokietijos ambasadorius Maskvoje pranešė, kad V. Česiūnas nusizudęs psichi-atrinėje ligoninėje.

Ar pagalvojo Australijos olimpi-niai atletai, gaudami savo olimpi-nius medalius iš rusų "Sporto pa-reigūnų" apie tą Olimpinių žaidėją Česiūną, kuris, atrodo, vien tik no-rėdamas gyventi laisvėje ir pasaky-ti ką jis tikėjo yra teisinga, užmo-kėjo savo gyvybės kainą. Jis užmo-kėjo už laisvę, už kurią mes čia nieko nemokame. Vistiek ji vertinga aukso svoriu. — Taip baigia Quad-rant" apie rusų likviduotą Olimpinių medalistą V. Česiūną. PD

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 29 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Balius pradžia 7 val vak.

Puikus orkestras. Gera vakarienė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems po \$ 12.

Stalus užsakyti pas V. Zemaitį, tel. 544 8684, sekmadieniais prie bažnyčios.

Pražūtinga Vakarų tyla

Kartojamas sovietų pasižadėjimas pakarti Laisvąjį pasaulį jo paties nuvyta virve yra vykdomas militarinės jėgos ir propagandos pagalba. Kaip Brežnevas savo sėbrams yra pareiškęs Pragos mieste jau prieš keliolika metų, rusai buvo numatę pralenkti Vakarų apsiginklavimu tiek, kad jau šiais 1984 metais Maskva galėtų ramiai jiems įteikti kapituliacijos ultimatumą be pavojaus karinio pasipriešinimo. Tik dėl Reagano valdžios perėmimo rusų planas nepavyko. Už dalinį militarinio potencialo lygsvaros atstatymą Kremlius Amerikos prezidentui negali dovanoti ir deda visas pastangas, kad šis jų planams kenksmingas prezidentas nepasiliktų Baltuose Rūmuose dar vienam periodui.

Antra nemažiau svarbi Maskvos priemonė Laisvojo pasaulio sugriovimui yra marksistų propaganda klaidinti Vakarų mases ir nustatyti jas prieš demokratinę šalių valdžias ir pačią demokratinę santvarką.

Tuo tikslu Kremliaus propagandistai kruopščiai ir be paliovos juodina marksistam nepalankius politikus ir valdžios pareigūnus. Kuo sverbesnė asmenybė, kuo stipresnis demokratinis kraštas, tuo jie susilaukia stipresnių puolimų. Dėl to šiuo metu Maskvos propagandos artilerija yra nukreipta į prezidentą Reagan ir į Jungtines Amerikos Valstybes, de kurių apsaugos likęs pasaulis būtų rusų valioj. Amerikos prezidentas yra kaltinamas nei mažiau nei daugiau kaip atominio karo išprovokavimo siekimu, o pati Š. Amerika negerbimu svetimų valstybių neliečiamybės, erdvės karo ir atominė ginklų gaminimu, darbininkų klasės išnaudojimu. Neįmanoma trumpai išvardinti visų Maskvos propagandos vartojamų metodų, kurių tikslas sukelti nepasitenkinimą Š. Amerikos vidų ir visam Laisvajam pasauliui, skatinti politinius streikus, demonstracijas prieš Vakarų apsiginklavimą ir, kur tik atsiranda galimybė, iššaukti ne-

Rašo Dr. Jonas Kunca

ramumus ir pilietinį karą. Paskendęs tokioj betvarkėj Laisvasis pasaulis liktų bejėgis ir lengva marksistų auka.

Taigi Maskvos propaganda yra pavojingesnė negu mums atrodo. Nors ji yra ir pagrįsta melu, pajėgia suklaudyti ne tik gerą dalį Vakarų visuomenės, bet nemažą skaičių pačių JAV Kongreso ir Senato narių, kur pastarieji daro spaudimą, kad prezidentas padarytų Rusijai nesąmoningų nuolaidų, kad tik kaip nors juos sugražintų prieš derybų stalą. Jie nesupranta, kad tos derybos iš anksto yra pasmerkiamos nepasisekimui, nes Rusija nori vaidinti taikos mylėtojus, bet, gink Dieve, nepasirašyti sutarties, kuri trukdytų jų agresijos planus ar arsenalų didinimą. O, kad masės yra paveiktos, matome iš skaitlingų demonstracijų už Vakarų vienašališką nusiginklavimą.

Reikia pripažinti, kad Vakarai visiškai nesugebėjo imtis tinkamų priemonių prieš šią Maskvos pavojingą propagandą varymą. Vakarų vadai ir politikai vartoja masėm nesuprantamą diplomatinę kalbą ir iš viso tik išimtiniais atsitikimais išdrįsta sakyti tiesą apie Maskvą.

Kremlius stropiai slepia vidaus liūdną tikrovę nuo svetimų šalių akių suvaržydamas turistų įvažiavimą ir judėjimą darbininkų "rojų", kad tikrų faktų pažinimas nepaverstų niekais jo propagandos melų Laisvame pasaulyje. Rusų imperijos vergai irgi neturi pažinti tiesos apie laisvą gyvenimą demokratinuose kraštuose. Už tat sovietų vergų kelionės į užsienį yra slaptos policijos kontroliuojamos ir tik patikimi režimui kartais gauna progą pamatyti Vakarų pilnas krautuves ir nebijančius kalbėti žmones.

Taip Vakarų ir pačios Š. Amerikos visuomenė visiškai nepažįsta

sovietinės tikrovės nei marksistinio pavojaus didumo dėl tinkamos informacijos stokos. Žmonių apklau sinėjimai Amerikoje parodė, kad didelis gyventojų procentas nežino, kad San Salvador demokratiškai išrinkta valdžia yra puolama marksistų partizanų ir, kad Nikaragvoj yra komunistinė diktatūra, kuri ne tik turi atėmus žmonėms jų politines teises, bet ruošia sukilėlius ir jiems teikia ginklus išplėsti pilietinį karą visoje Centrinėje Amerikoje. Nežina, jie nesupranta, dėl ko Amerika padeda San Salvadoro valdžiai. Gi apie Sovietų Sąjungą, jos tikrą vidaus padėtį, svetimų valstybių pavergimą ir marksistų ateities planus demokratinė kraštų masė mažai ką bežino. Maskvos propaganda, nors ir gerai suplanuota ir gudriai vedama, neturėtų pasisekimo, jei Vakarų žmonės būtų tinkamai informuoti. Čia kalti Vakarų vadai, politikai, spauda ir televizija.

Laikas užbaigti šią Vakarų pražūtingą tylą apie tikrąją Sovietų Sąjungą. Kitaip Laisvasis pasaulis gali likti bejėgis, nežinantis visų turimų ginklų, laivų ir lėktuvų.

Mūsų Rėmėjai

Tėviškės Aidų Rėmėjų prenumeratas prisiuntė:

Po \$ 30 J. Ašmonas, P. Babarikas, F. Borumas, R. Čiuras, Diger - Didoris, S. Grybienė, J. Jablonskis, E. Lamanauskienė, D. Martin, A. Narušienė, J. E. Perlibachas, S. Prosinskienė, J. Rinkė, D. S. Statkus, H. Stosius, S. Tamašauskas.

Kitos aukos: \$ 30 kun. St. Gaidelis SJ, \$ 20 AX, M. Zagarnauskienė, \$ 10 E. Gaidelienė, \$ 2 J. Daubaras, po \$ 1 V. Petkevičius, M. Rudys.

ALK Federacija nuoširdžiai dėkoja Rėmėjams ir visiems aukotojams.

UŽSIENIO SPAUDA APIE LIETUVĄ

Ateistinė valdžia nurodinėja, kaip reikia švęsti švento Kazimiero jubiliejų.

Užsienio spauda, pateikdama informaciją apie šv. Kazimiero sukaktį, rašo, kad ne tik šventųjų Petro ir Povilo bažnyčia Vilniuje, bet ir kiekviena parapija ruošėsi kuo gražiau paminėti savo globėjo švento Kazimiero jubiliejų. Nors Kazimiero minėjimas galėjo vykti tik bažnyčiose, tačiau bet koks iškilmingis jubiliejaus paminėjimas bedieviam ir čia rodėsi pavojingu. Negalėdami visiškai uždrausti paminėti šventą Kazimierą, įvairiausias išankstiniams perspėjimams, nurodymais ar tiesioginiais varžymais, ateistai siekė, kad jubiliejaus paminėjimas praeitų kiek galima kukliau. Jau vasario mėnesį Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Petras Anilionis išsiuntinėjo rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkams bei atsakingiems už ideologinį darbą asmenim raštus, kuriuose nurodomi būdai bei priemonės jubiliejaus iškilmių atskirose parapijose sekimui. Š rajonų vykdomųjų komitetų buvo pareikalauta, kad dėl šv. Kazimiero minėjimo pravestų atskirą instruktažą taip vadinamiems religinių bendruomenių dvidešimtukai, ar bent jų pirmininkams. Kai kuriuose rajonuose bažnytinio komiteto nariams buvo aiškinama, jog šv. Kazimiero minėjimas privalo būti grynai religinio pobūdžio, be jokio tautiškuo atspalvio, pabrėžiama, kad minėjimuose neturi teisės dalyvauti iš kitų parapijų ar slaptą seminariją baigę kunigai.

Šalia visų nurodymų rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkams ar atsakingiems už ideologinį darbą pavaduotojams buvo nurodyta paskirti asmenis, kurie kovo 4 dieną sekė religines apeigas visose bažnyčiose ir net šventoriuose.

LRTV

— o —

ŠV. KAZIMIERO LAIKAI IR ŽMONĖS

Rašo Juozas Petraitis

Šv. Kazimieras gyveno 15-to šimtmečio antroje pusėje, bet istorija, susijusi su jo gyvenimu, vystėsi daug anksčiau.

Pirmasis klausimas - kaip Lietuvos kunigaikščiai atsisėdo į Lenkijos karalių sostą, kuriame gimė ir mūsų šventasis?

Šis klausimas mus veda į kryžiuočių, Vytauto ir Jogailos laikus, kurie buvo žiaurūs ir karingi. Palikę kryžiuočių nuošalyje, prisiminkime, kad du lietuviai pusbroliai - Vytautas ir Jogaila - visomis priemonėmis kovojo už Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės titulą. Toji jų tarpusavė kova vyko 20 metų, kol pagaliau, 1401 metais Jogaila buvo priverstas tą titulą su visomis jo teisėmis perduoti Vytautui. Iš kitos pusės, Vytautas taip pat turėjo daryti nuolaidų ir su Jogaila, tuo laiku jau Lenkijos karaliumi, taikos derybų keliu privalėjo sudaryti su Lenkija tam tikrą uniją - sąjungą. Toji sąjungą galutinai rezultate sužlugdė kryžiuočius ir sustabdė jų veržimąsi į Rytus. Nei vieni lietuviai

ir nei vieni lenkai atskirai to nebūtų galėję padaryti, bet kad toji sąjungą Lietuvai nepasitarnavo ateityje, netenka abejoti. Tos sąjungos pateisinimui galėtumėm daleisti, kad be Žalgirio pergalės mes būtumėm šiandieną gal susilaukę tokio pat likimo, kaip mūsų broliškos giminės - jotvingiai ir prūsai, kurie ištirpo vokiečių jūroje.

Jogaila buvo pirmasis lietuvis Lenkijos soste. Jis ten pakliuvo tam tikromis politinėmis aplinkybėmis susidarius. Pasibaigus Piastų dinastijai Lenkijoje, jų didikai pasikvietė į tuščią sostą vengrų karalaitę, 12-metę Jadvygą. Valstybės taryba tuo tarpu apiekojusį politiniai tinkamą karališką jaunikiu, tinkamiausiu rado to meto Didįjį Lietuvos Kunigaikštį Jogailą, tris kart vyresnį už nuotaką ir tuo laiku dar pagonį. Jogaila susigundė karališkos karūnos blizgėjimu, darė vi-

sas nuolaidas lenkams Lietuvos sąskaiton ir taip, vedybų tikslu 1386 metais jis atvyko Krokuvon. Ten jis buvo pakrikštytas Vladislavo vardu ir po trijų dienų buvo apvedintas su Jadvyga, kuri faktiškai jau anksčiau buvo sužadėta su Wilhelmu Habsburgiečiu. Be abejo, niekas nekrepė dėmesio į vaikų sužadetuotes, nors jos buvo suplanuotos suaugusiųjų. Ir taip Jogaila, panaudojant mūsų patinologiją, "išėjo užkurom" į Lenkijos sostą. Jų vedybinis gyvenimas dėl įvairių priežasčių ir amžiaus skirtumo nebuvo laimingas, nors jis tęsėsi trylika metų ir nepalikęs įpėdinų. Lenkai be abejo skaito, kad Jadvyga buvusi tikra kankinė ir stengėsi jai uždėti šventosios aureolę, bet jiems nevyksta, kad ir prie lenkiško popiežiaus.

Jogaila po Jadvygos vedė dar tris kartus, bet tik jo ketvirtoji žmona davė jam du vyriškus įpėdinius - Vladislavą ir Kazimierą, šventojo tėvą. Jogailai mirus 1434 metais, Lenkijos sostas teko pirmajam Jogailos sūnui, antrajam lietuviui Vladislavui.

Lietuvoje tuo tarpu po Vytauto mirties jos didikai paskelbė didžiuoju kunigaikščiu Algirdo sūnų - Švitrigailą, Jogailos brolių, neatsiklausę lenkų. Per savo dvejus viešpatavimo metus Švitrigaila tęsė Vytauto politiką,

Vaiduojuosi - kad poliarinė, mėnesiais užtrukusi, naktis baigiasi, su kokiais jausmais šiaurės gyventojai sutinka žengiančią ilgąją dieną. Panašias nuotaikas tenka išgyventi ir Adelaidėje, lietuviškoje parapijoje beįsisklaidant pačių sukurtoms sutemoms su pasakomis ir vaiduokliais, su įvykiais, kurie galėjo gimi tik vidurnakčių gūdomoje. Dabar dienos šviesoje daiktai ir įvykiai įgauna savo konkrečias formas, dingsta fantazijos sukurti vaiduokliai, realybe laikyti sapnai, gyvenimas žengia į dieną.

Tas mintis sukėlė rugpiūčio 5-tos dienos iškilmės Adelaidės lietuvių parapijoje, kada Lietuvių Katalikų Centrą oficialiai vizitavo imigrantų reikalais arkivyskupijoje besirūpinantis arkiv. L. Faulkner, prie to žito prijungus parapijos atsiveikimą su 15 metų čia klebonavusiu kun. A. Spurgiu, MIC. ir sutikimą naujojo klebono kun. J. Petraitio, MIC.

Iškilmės pradėtos šv. Kazimiero bažnyčioje Mišiomis, kurias conclebravo Arkivyskupas ir parapijos kunigai mariojonai. Mišiose skaitinius gražiai lietuvių kalba skaitė tautiniais rūbais pasipuošusi dr. V. Bardauskaitė. Celebrantus bažnyčion atlydėjo V. Janulio suorganizuota jaunimo asista. Jie Mišiose atnešė ir auką. Prie Mišių iškilmingumo prisidėjo N. Stapleton vadovaujamo bažnytinio šv. Kazimiero chor'o giesmės. Žmonių buvo pilna bažnyčia.

Mišiose, po Tikėjimo išpažinimo, įvyko dar ligi šiol toje bažnyčioje nebuvusios naujo klebono įvedimo į pareigas apeigos, jo pasižadėjimas Dievo ir Arkivyskupo akivaizdoje rūpintis parapijoje pastoracija, Arkivyskupo skaitytame tekste išvardinant visas klebono pareigas. Kun. J. Petraitis tvirtu balsu ištarė pasižadėjimo žodžius. Tai buvo tarsi vestuvių priesaika, tik toje liturgijoje vietoj jaunosios buvo mūsų lietuviška parapija, o vietoj jaunojo - klebonas kun. J. Petraitis.

Arkiv. L. Faulkner Mišiose pasakytame pamoksle prisistatęs save biografinėmis žiniomis, išskėlė tęstinumą turintį mariojonų inasą Adelaidės lietuvių tarpe vykdant ne tik pastoraciją, bet išlaikant taip pat tautines tradicijas ir papročius. Jo šilti žodžiai mariojonams ir gražus prisiminimas kun. P. Jatulio ir a.a. kun. J. Kungio, kuriuos turėjo progą pažinti kunigaudamas Adelaidėje, jo pažadas ateityje būti dalininku visuose Adelaidės lietuvių rūpesčiuose sudarė mielą tē-

ŠVIESIOS IŠKILMĖS ADELAIDĖJE

Rašo Pr. Pusedešris

viškos globos išpūdį.

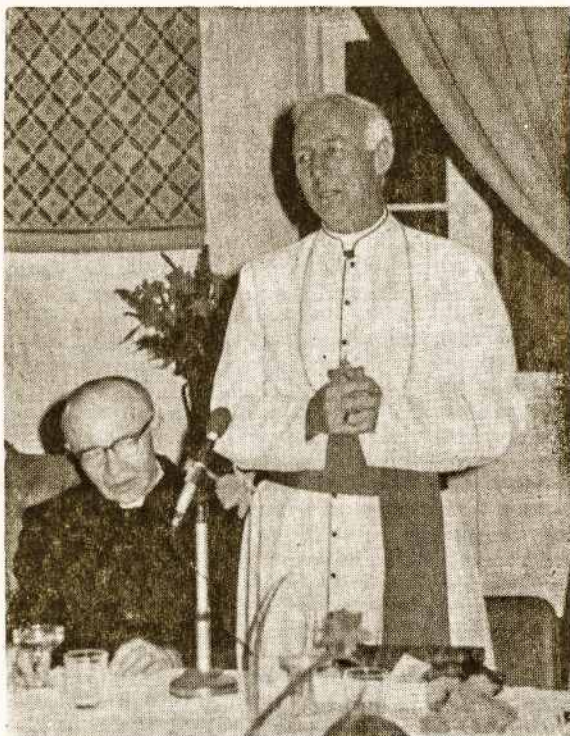
Antroji iškilmų dalis buvo vakarieniė LK Centro salėje, kurią rūpestingai ir su skoniu paruošė ALK Moterų D-jos Valdyba. Vaisėse dalyvavo virš 160 parapijiečių. Vakarieniės programą kondensuotu žodžiu sklandžiai pravedė V. Opulskis.

Arkivyskupui palaiminus stalą ir po to užkandus Parapijos Tarybos vicepirm. A. Kubilius anglų kalba pateiktame Arkivyskupui raporte trumpai nusakė mūsų lietuviškos parapijos istoriją, priminė Arkivyskupui žinomus paskutiniųjų mėnesių disonansus ir, atskleidęs darnios ateities viltis, jautriai pristatė pavergtoje Lietuvoje persekiojamos katalikiškos tautos tragediją,

prašydamas Arkivyskupą kelti tą tragediją australų tarpe arkivyskupijoje skiriančios sekmadienį ar savaitę kenčiančios Lietuvos priminimui. Nuosirdžiai padėjo kun. A. Spurgiu, ypač už turiningus pamokslus, ir šiltai pasveikino naują kleboną kun. J. Petraitį. Tai buvo tikrai gerai ir apgalvotai paruoštas pranešimas.

ALK Moterų D-jos pirm. A. Urnevičienė pasveikino Arkivyskupą Draugijos vardu, prašydama jį ir ateityje pasirūpinti mūsų parapijos tęstinumu, jos tolimesne ateitimi.

ALB Adel. Apyl. V-bos pirm. V. Straukas savo pasakytą kalbą konstatavo apie pasilikusį skausmą, pabrėžė sugyvenimo ir vienybės svarbą bendrame darbe, pareiškė viltį, kad visus nemalonumus užmiršus gyvenimas vėl bus šviesus.

Adelaidės arkivyskupas L. Faulkner ir naujasis šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Petraitis, MIC.

Nuotrauka A. Budrio

(Nukelta į 6 puslapį)

norėdamas visiškai atsipalaiduoti nuo Lenkijos. Lenkams tai buvo nepakeliamas ir jie suruošė prieš jį šamokslą. Šamokslas iš dalies nepavyko, nes Švitrigailai pasisekė gyvam pasprukti į Polocką, bet jo vieton valdžią perėmė Žygimantas, žinoma su lenkų pagalba ir palaiminimu. Gaila, kad Žygimantas, jauniausias Kęstučio sūnus ir Vytauto brolis, padarė savo giminei gėdą, pasidavdamas lenkams ir sudarydamas su jais dar jiems palankesnę uniją, negu ligšiolinė.

Švitrigaila stengėsi atgauti prarastą valdžią ir suorganizavęs kariuomenę išėjo prieš savo pusbrolių Žygimantą, bet buvo skaudžiai sumuštas ties Pabaisku, nors ir vėl jam pavyko gyvam pabėgti. Taip išsisprendė dviejų varžovų ir Lietuvos nepriklausomybės likimas jos nenaudai.

Žygimantui taip pat nebuvo lengvas gyvenimas. Juo nebuvo patenkinti Lietuvos nepriklausomybės šalininkai dėl jo prolenkiškos politikos ir dėl jo asmeniškio žiaurumo. Jie suruošė prieš jį šamokslą ir 1440 metų Verbų sekmadienį, kada pilies igula ir gyventojai buvo bažnyčioje, jį nužudė jo paties pilyje.

Taigi, kaip matome, politika ir kraujas virte virė ir nebuvo nė vienos minutės ra-

mios ir saugios. Tada, kaip ir šiandien, vyko šamokslai, žudynės, išdavimai, parsidavimai, broližadiškos kovos ir visos kitos su aukštąja politika surištos blygybės. Į tokią politinę atmosferą po aštuoniolikos metų atvyksta šv. Kazimieras, gimęs 1458 m.

Kas tuo tarpu darosi Lenkijoje, šv. Kazimiero gimtinėje?

Jogailai mirus 1434 metais, jo sostą perėmė jo vyriausias sūnus mažametis Vladislovas. Lietuvoj, nužudžius Žygimantą, pairo tvarka ir laikai pasidarė neramūs. Lietuviai, kaip ir visuomet suskilę į partijas, į tuščią vyr. kunigaikščio vietą turėjo net keturis kandidatus. Įtakingesnieji Lietuvos didikai apsisuko vikriai ir pasiuntė į Krokuvą delegaciją, pasiūlydami antrajam Jogailos trylikmečiui sūnui Kazimierui didžiojo kunigaikščio sostą. Kazimieras atvyko į Vilnių 1440 metais su didele lenkų ponų palyda, lyg politbiuru, kurio uždavinys buvo neprileisti Kazimierui vainikuotis nepriklausomo D.L. Kunigaikščiu. Lietuviai tuos Kazimiero "globėjus" apstatė - jiems dar bemiegant pasigirdo katedros ir visų bažnyčių varpų gaudimas. Reiškia, Kazimieras katedroje buvo apvainikuotas D.L. Kunigaikščiu. Pamatę kas įvyko, lenkai supykę išvažiavo namo. Už mažametį Kazimierą kra-

tą valdė didikų taryba.

Kaip Lietuvai ir visai Rytų Europai grėisė kryžiuočių ordinas, taip Pietų Europai — totoriai ir turkai, kurie vis giliau ir giliau skverbėsi į kontinentą. Popiežiai šaukė krikščioniškas tautas vienyti prieš islamo pavojų. Tam šaukimui atsiliepė ir Vladislovas, vienas iš nedaugelio karalių. Deja, pranašesnieji karo mene turkai sumušė krikščionių kariuomenę ir pats Vladislovas žuvo kovoje.

Lenkijos sostas vėl liko tuščias. Lenkų akys vėl nukrypo į Kazimierą, lietuvių, Didįjį Lietuvos Kunigaikštį. Nei Lietuvos didikai nei pats Kazimieras neturėjo didelio noro vėl įsivelti į Lenkijos tinklą, bet pagaliau po ilgų kombinacijų ir derybų Kazimieras vainikavosi Lenkijos karaliumi (1447), betgi kartu pasilikdamas ir D.L. Kunigaikščiu. Tada jis buvo 20-ties metų jaunuolis. Eidamas 27-tuosius metus jis vedė aštuonioliktmetę Elzbieta Habsburgaitę, imperatoriaus Albrechto Habsburgo dukterį. Tos vedybos, kaip ir visų tuolaikinių valdovų, buvo politinės, kur dažnai vedantieji vienas kitą pamato vos kelias dienas prieš vedybas.

(Bus daugiau)

Lietuvos persekiojimai sklinda pasaulyje

Kanadoje Toronto "The Sunday Sun" birželio 3 d. pateikė ilgą straipsnį apie religijos persekiojimus Lietuvoje ir kviečia rašyti laiškus sąžinės belaisviams ir jų šeimoms, kad jie patys ir jų kankintojai žinotų, kad jie turi draugų laisvajame pasaulyje, kurie jais rūpinasi. Minimi šie lietuviai ir jų adresai:

Vytautas SKUODIS: Amerikoje gimęs, geologas, nuteistas 1980 m. septyneriems metams griežto režimo lagerin ir 3 metams Sibiro tremties už tariamą antisovietinę veiklą. Jis yra narys Lietuvos Helsinkio grupės ir Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto, Lagerio adresas: Mordovskaya ASSR 431200 Barashevo, Tengushevsky rajon, Uchr. ZhKh 385/3-5, USSR. Jo žmo nos adresas: Irena Skuodienė, Vandentiekio g. 44-4, Vilnius, Lithuania, Europė. Jo motinos adresas: Elzbieta Skuodienė, Gogolio g. 65-2, Panevėžys, Lithuania, Europė.

Kun. Alfonsas SVARINSKAS: 58 metų amžiaus, nuteistas 1983 m. septyneriems metams į koncentracijos lagerį ir 3 metams Sibiro tremties už jo veiklą Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitete, Lagerio adresas: 618263 Kuchino, Chusovskoi rajon, Permskaya obl. Uchr. VS-389/36, USSR.

Jadvyga BIELIAUSKIENĖ, 1983 m. nuteista 4 metams į koncentracijos lagerį ir 3 metams Sibiro tremties už jo veiklą Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitete, Lagerio adresas: 618263 Kuchino, Chusovskoi rajon, Permskaya obl. Uchr. VS-389/36, USSR.

(Atkelta iš 5 puslapio)

ŠVIESIOS IŠKILMĖS ADEL ...

ba nupirkta dovana - patogi kėdė prie rašomojo stalo.

Naująjį kleboną kun. J. Petraiti Parapijos Tarybos vardu sveikino V. Baltutis. Prisiminęs malonų bendradarbiavimą su klebonu kun. A. Spurgiu ir jo nuopelnų Bendruomenėi įvertinimą suteikęs jam ALB Garbės nario titulą, įteikė kun. J. Petraičiui AL Metrašio II tomą su linkėjimais iš jo pažinti praitį ir savo pastoracine bei tautine veikla Dievo laiminamam žengti į ateitį.

Vaišių programą užbaigė savo kalba naujasis šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Petraitis, padėkojęs Arkivyskupui, programos dalyviams, tarp jų ir atvykusiam iš Viktorijos savo pusbroliui K. Balkauskui su šeima, ir visiems iškilmėse dalyvavusiems, paprašęs maldos ir pagalbos darbuose, kad mūsų parapijoje klestėtų, kad jame pastoviai išgyventų krikščioniškoji meilė - Dievo, Tėvynės ir Artimo.

Iškilmų išpūdžius susumuojant reikia nuosirdžiai pasidžiaugti visus rišančiomis nuotakomis pasakytose kalbose. Jas belieka tik patvirtinti darbais.

cijos lagerį ir 3 metams Sibiro tremties. Stalino laikais ji buvo atkėlus, 10 metų taip pat už religinę veiklą jaunimo tarpe. Jos šeimos adresas: Petro Cvirkos 4-2, Garliava, Lithuania, Europė.

Antanas GRIGAS: nuteistas 15 dienų, kai 1983 m. protestavo dėl neteisėtai suimtų kunigų. Valdžia jį persekioja už viešą tikėjimo išpažinimą ir sūnaus Roberto protestą, kuris atsisakė duoti priesaiką sovietinei armijai. Namų adresas: Naujoji g. Leipalingis, Lazdijų raj. Lithuania, Europė.

Vytautas BOGUSIS: išmestas iš vidurinės mokyklos už religinius ir tautinius įsitikinimus. Dabar jis

Adelaidės kronika

Sąmoningų lietuvių jauna pora Irena (Rupinskaitė) ir Bronius Sabeckiai liepos 30 d. susilaukė pirmosios dukrelės Vilijos. Bronius buvęs tautinių šokių ansamblio "Žilvino" vadovas, Irena - šokėja ir "Vaidilos" teatro artistė. Abudu ateitininkai. Sveikindami laimingus tėvus linkime, kad Vilija plauktų per jų gyvenimą grynu džiaugsmu ir, kad vėliau įtektų jį lietuviškus vandenius.

Bronius Masionis, dirbęs "Sventadienio Balso" administracijoje, išgyvenęs didelę kojos operaciją, jau grįžo iš ligoninės ir sparciai taisosi namuose rūpestingoje žmonos Valės priežiūroje.

Nuoširdus parapijietis Henrikas Vīkas savo namuose jau baigia gydyti nelaimingai lūžusią koją. Po ilgesnės pertraukos jau surizikavo atvykti į šv. Kazimiero bažnyčią.

A.A. Andrius Kriščiūnas, 76 metų, rugpjūčio 3 d. buvo mirtinai partrenktas pravažiuojančio automobilio. Laidotuvės iš šv. Kazimiero bažnyčios ir Centennial Park kapinės įvyko rugpjūčio 8 d. Amžiną ramybę suteik jam, Viešpatie.

Vytas ir Zina Venciai, keletą mėnesių išbuvę išvykoje į Queenslandą ir Šiaurės teritorijoje, pergyvenę daug nuotykių, išpūdžiais rautuoti jau sugrįžo Adelaidėn. Vytas jau perėmė Parapijos Tarybos išdėminko pareigas, kuriose jam keliaujant pavadavo A. Kubilius.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

TIKROJI LIETUVA

Didelio formato, kietais viršeliais knyga su 79 žemėlapiams ir 172 iliustracijom. Parengė Algirdas Gustaitis. Kaina USA \$ 20 ir \$ 2 persiuntimas.

Lietuvos žemėlapis 1:1.000.000 mastelio. \$ 12.

1595 metų Lietuvos žemėlapis, \$ 6.

1749 metų Lietuvos žemėlapis, \$ 7.

14-ka Lietuvos miestų herbu, \$ 3.

Užsakymus siųsti: S. Bernatavičius, 1513 So. 48th Court, Cicero, Illinois 60650, USA.

jau vedęs su dviem vaikais, bet atleistas iš darbo, kai aplankė savo buvusį klasės draugą, dabar nuteistą už pogrindžio spaudą. Namų adresas: Dailidžių g. 7a, Vilnius, Lithuania, Europė.

Petras CIDZIKAS: daug kartų uždaromas į beprotnamį, kadangi atsisako pasmerkti savo religinius įsitikinimus. Namų adresas: kaip ir Vytauto Bogušio.

Jonas SAUNORIS: Klaipėdos bažnyčios komiteto pirmininkas, vadovaujans gražinti Klaipėdos bažnyčią tikintiesiems, kurią sovietai atėmė 1961 m. Ta bažnyčia - Marijos Taikos Karalienės - paversta į filharmonijos koncertų salę. PD

MELBOURNAS

DAINOS SAMBŪRIS DĖKOJA

Melbourn Dainos Sambūrio dirigentas ir choristai labai džiaugėsi, kad mūsų ištikimi dainos mylėtojai nepabūgo lietaus, šalto žiemos vėjo ir gausiai atsilankė mūsų balijie "Romantika" liepos 28 d. Liet. Namuose. Nuoširdus ačiū mūsų dosniems rėmėjams, taip pat p. Jurgelaitienei ir p. Jablonskienei, kurios padėjo paruošti vakarienę. Loterijos fantus aukojo p.p. Baikauskienė, Damkienė, Galiauskienė, Good-sall, Kalnienė, Kaval, Petrauskienė, Aukštikalnis, Darius, Jurevičius, Kaminskis, Kelly, P. Vencus, Bartaškos.

Sirdingas ačiū visiems ir iki malonaus pasimatymo rugpjūčio 25 d. šešt. Liet. Namuose 7 v.v. Sambūrio Vakaronėje - Vaišėse.

Melb. Dainos Sambūrio Valdyba

GEELONGAS

A.A. Mikas KILIKAVIČIUS. Jis buvo gimęs Vilkaviškio apskrityje 1917. VI. 15. Mirė rugpjūčio 4 d., liūdesyje palikęs žmoną Gretą, dukrą Ursulą, sūnus - Klaus ir Joną, o Lietuvoje liko dvi seserys. Palaidotas iš vietinės bažnyčios rugpjūčio 9 d. Velionis buvo mūsų Lietuvių Bendruomenės narys, daug dirbęs anksčiau prie Lietuvių Bendruomenės Namų, Bendruomenės rėmėjas. Mes pavedam tau, Viešpatie, savo brolių Miką, kad jis numiręs šiam pasauliui, gyventų su tavimi.

Vladas Stuikevičius

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS

Į Lietuvą ir atgal nuo	\$ 1.600
Iš Lietuvos ir atgal nuo	\$ 2.250
Į Frankfurt ir atgal nuo	\$ 1.850
Į Kanadą ir atgal į Sydney	\$ 1.050
Į Kanadą ir atgal į Melb.	\$ 1.200
Į JAV ir atgal nuo	\$ 1.170
Į Pietų Ameriką nuo	\$ 1.700
Aplink pasaulį nuo	\$ 2.200

- Keliaukite Qantas, Panam, Lufthansa, Singapore Airlines, TAA, ANSETT pigiausiomis kainomis akredituotu IATA, AFTA kelionių biuru.
- Užpildau dokumentams blankas nemokamai.
- Bilietus išrašom vietoj. 24 metų patyrimas, Jūsų kelionės sėkmingumo garantija.

Kreipkitės pas ALG. ŽILINSKĄ

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL (IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų)
Telef. 329 6833, vak. 583 4258.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Pirmajai Komunijai vaikai bus pradėti ruošti rugpiūčio 26 d., sekmadienį, 10 val. mūsų Parapijos Sekmadienio mokykloje prie šv. Jono bažnyčios. Tėveliai prašomi atvežti šiom pamokom ir tuos savo vaikus, kurie nelanko mūsų Sekmadienio mokyklos, kad visi jie būtų lietuviškai paruošti Pirmajai Komunijai.

Aplankyti ligoniniai priėmė šv. Komuniją: Savanoris Kūrėjas Adomas Uselis ir Stela Uselienė, Jonas Simutis, Algis Vaitiekūnas, visi jie slaugomi namuose.

Sale Seniūnija savo mirusį narį Adolfą Juzėną jo mirties I metinėse pas mus paminėjo šv. Mišių auka rugpiūčio 16 d.

Juozas Ambrazas, pensininkas, buvęs Lietuvos baletmeisteris, ieško apsigyvenimo pas lietuvius. Skambinti Nijolei Kairaitienei, tel. 842 3403.

Skautų Džiugo Tunto Štabo posėdis rugpiūčio 21 d., antradienį, 6.30 val. vak. pas Tunto Dvasios vadovą kun. s. Dr. P. Dauknį Parapijos Namuose, - prašė Tuntininkė vyr. s. Danutė Čižauskienė.

Lietuviškų šv. Mišių auka rugšėjo 2 d., sekmadienį, įprastu laiku 12 val., minimi mirę Skautininkų Ramovės nariai: vyr. s. Borisas Dainutis, vyr. s. Antanas Krausas, ps. Algirdas Talačka, ps. Leopoldas Ke palas, dalyvauja Ramovės nariai, giminės, bičiuliai ir kaip įprasta - visi lietuviai. Žiemos metu pastebimai mažėjo lietuviškų pamaldų dalyviai. Prasidėjus pavasariui kviečiame visus atnaujinti savo rytą - sekmadieniais neapleisti lietuviškų pamaldų!

Tėviškės Aidams paremti rink-

liavą baigiant Katalikiškos Spaudos mėnesį rugsėjo 2 d. sekmadienį.

Kalinių Draugų - Friends of the Prisoners - draugijos prezidentas iš Hobarto prof. jėzuitas kun. Greg Jordan atvyksta į Melbourną sukelti solidarumo maldai ir laiškų rašymui sąžinės kaliniams Rusijos koncentracijos lageriuose. Kviečia visus lietuvius: jo paskaita su filmu sekmadienį rugpiūčio 26 d. 7.30 val. vak., ten kur gyvena kun. St. Gaidelis, Hawthorn, Manresa mažojo salėje, mašinas pastatyti užpakaly Nekalto Prasidėjimo bažnyčios iš Lynch St. - bažnyčios Car Park. Kita jo paskaita Salesian College Chadstone, Savio St. rugpiūčio 31 d. 7.30 val. vak. Čia mašinas statyti mokyklos aikštėje.

A.A. Mikui Kilikevičiui mirus, jo atminimui Geelongo Apyl. Valdyba Tautos Fondui aukojo \$ 10. Auką atsiuntė Vladas Stuikevičius. Ačiū. Tautos Fondo Astovybė Melbourne

Latrobe Valley - Sale lietuviškos pamaldos minint Tautos Šventę bus rugsėjo 2 d., sekmadienį, 1 val. St. Kieran's bažnyčioje Moe.

Geelonge lietuviškos pamaldos rugpiūčio 19 d. sekmadienį 9 val. ryto šv. Jono bažnyčioje, iškilmingai minint Marijos Dangun Ėmimo šventę.

Į BENDRĄ MALDĄ !

Rugsėjo 2 d., sekmadienį, 15 minučių prieš lietuviškas pamaldas šv. Jono bažnyčioje pradėdame Rožančiaus maldą už Lietuvos Laisvę. Melsimės kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, kad mūsų visų bendra maldą į Sveciausiąją Mariją išgelbėtų Lietuvą, kaip išgelbėjo Aus trijų nuo Sovietų okupacijos. Kviečiame visus jungtis į šią Rožančiaus maldą.

Melb. Liet. Katalikių Moterų D-ja

SYDNEJUS

FESTIVALIO ATGARSIAI

Liepos 12 d. užsibaigė 3 dienas trukęs 1984 m. Senior Citizens Festival of Arts, įvykęs Sutherland Entertainment Centre, kuriame jau eilę metų dalyvauja ir Lietuvių Soddyba, kartu su virš 40 Sutherland rajono pensininkų organizacijomis.

Liepos 10 d. šaltą ir lietingą rytą žilaplaukės ir jų padėjėjai smarkiai dirbo išstatydami savo meną bei rankdarbius Festivalio oficialiam atidarymui. 11 val. Rev. Roger Bush MBE OBE sukalbėjęs maldą pasveikino visus ir palinkėjo sėkmės. Scenoje matėme parlamento narį R. Tickner, NSW atstovų, savivaldybės pareigūnų ir įvairių to rajono ilgamečių bendruomenės veikėjų. Virš 8.000 lankytojų gėrėjosi Arts&Craft parodos premijotais paveikslais, įvairiais gobelinais, meziniais, vario paveikslais, keramika, vaikų žaislais, siuvinėjimais, audiniais ir naujovėms. Programa jaunesni linksmo senuosius - chora, dainos, šokiai, orkestras, šokių kapela, humoras, mados vyrams ir moterims virš 50 metų, net ir vyno ragavimas, sūriai ir užkandžiai.

Paskutinė diena - Didysis Varietė koncertas ir traukimas didžiosios loterijos - vieną savaitę dviem asmenim atostogos į Phillip salą ir 2 bilietai į Melbourne Cup, kuris atiteko pensinkei iš Sylvania. Pensininkai skirstėsi namo išvarę, bet atsigaivinę nuo kasdienybės ir draugiškai pabendravę.

Sodybos parodėlė nors ir kukli (turime tik keletą pasiaukojančių moterų sodybičių), bet dekoratyviniai lino ir vilnų audiniai, gobelinai siuvinėjimai, daug mezgtų šiltų skarų bei įvairūs rankdarbiai traukė lankytojus ir pirkėjus. Dėkojome toms dosnioms sodybietėms ir Patikėtinei už loterijos fantus - dvi dailiai mezgtas skaras ir spalvingą dekoratyvinę pagalvėlę, kurias šiemet laimėjo lietuviai (bilietai C-58, baltas, C-34-baltas ir F-21-oranžinis). Užbaigiant tarime ačiū toms dosnioms sodybietėms dovanojusioms pardavimui mezginių, pagalvėlių bei rankdarbių. Ačiū tiems sodybiečiams, kurie savanoriškai parūpino transportą į Festivalį, taip pat visiems prisidėjusiems prie parodėlės dekoravimo ir budėjimo per 3 dienas.

Saltas oras su lietuviškos mūsų tautiečių per daug, matėdamos Sodybos patikėtines ir p. Kabailienę ir ačiū joms už jų pagalbą.

Išlaikykime Sodybos tradiciją ir toliau reprezentuoti ir sparčiai ruoškimės Festival of Arts dešimtmeciui jau DABAR. Iki pasimatymo.
Organizatorė

ADELAIDĖ

AKADEMINIS SKAUTŲ SAJŪDIS

Gegužės 27 d. kukliai atšventė savo skyriaus įsteigimą, kuris įvyko prieš 34 m. - 1950 m. gegužės 28 d. Skyriaus nariai su žmonomis bei vyrais, dalyvaujant garbės viešniai Vilniaus tunto tuntininkei ps. E. Bulienei su vyru, susirinko prie vieno bendro stalo Lietuvių Namuose pietums ir pakėlė šampano stiklus užtraukė skyriui Ilgiausių Metų. Po pietų persikėlė į skautų buklą apsvartė skyriaus veiklos planus ir išrinko naują valdybą: pirm. fil. ps. dr. Janina Maželienė, sekr. fil. s. Vacys Ilgūnas ir išd. fil. inž. Tadas Zurauskas.

Su visų dalyvių parašais buvo pasiūstas sveikinimas fil. s. dr. kun. Pranui Daukniui, jo doktorato gavimo proga. Rugsėjo 2 d. numatyta suruošti Lietuvių Namuose 60 m. minėjimas nuo ASS įsteigimo ir ta pačia proga suruošti fil. Bronės Mockūnienės paveikslų parodą. Parodos atidarymas įvyks 1 val. p.p., o minėjimas prasidės 2 val. p.p. Kviečiame visus Adelaidės lietuvius dalyvauti. Būsite, maloniai nustebinti naujosios menininkės gabumais.

Liepos 15 d. skyriaus nariai vėl susirinko bendriems pietums Lietuvių Namuose. Šį kartą savo apsilankymu mus pagerbė ALB Krašto Valdybos pirm. fil. s. inž. V. Bukėvičius su žmona. Po pietų skautų bukle vėl turėjome sveigą, smulkiau aptarti ruošiamą 60 m. minėjimą, kuris įvyks rugsėjo 2 d. ir fil. Br. Mockūnienės paveikslų parodos detales.
V.I.

BRISBANE

RUOŠIAMĖS MINĖJIMUI

Rugsėjo 9 d., sekmadienį, įvyks Tautos Šventės minėjimas. Apyl. Valdyba ruošiasi nuo iškilmingiau paminėti. Iš ryto 10.15 val. bus iškilmingos šv. Mišios bažnyčioje ir tai šventei pamokslas. Po pamaldų visi vyksta į naujus Lietuvių Namus, 49 Gladstone Rd. Highgate Hill, 10 sustojimas, kur bus paruošti iškilmingi pietūs. Apie 12 val. prasidės minėjimas. Maloniai kviečiame visus Brisbanės ir apylin kės lietuvius su draugais ir svečiais dalyvauti minėjime. Mielai laukiami lietuviai iš Auksinio pakraščio ir svečiai atvykusieji atostogauti. Dalyvaukime visi mūsų Tautos Šventėje.

V. Kaciūnas

Kankinių Balsas (The Voice of the Martyrs) rugpiūčio laidoje praneša, kad Rusijos koncentracijos lageriuose virš 4 milijonų krikščionių, daugiausia dirba veltui sovietų pramonėje Sibire ir pigiom prekėm užverčia sovietai laisvojo pasaulio rinkas. Biuletenis kviečia rašyti žinomiems sąžinės kaliniams laiškus, pagalbėti jų paliktom šeimom ir melstis už juos.

RUGPIŪTIS — AUSTRALIJOS VYSKUPIJOSE KATALIKIŠKOS SPAUDOS MĖNUO VISI KATALIKAI IŠLAIKO SAVO SPAUDĄ !

RUGPIŪTIS —

TĖVIŠKĖS AIDŲ VAJUS !

Mūsų spaustuvės naujam raidynui, spaustuvės mašinų atnaujinimui, reikia bent \$ 4.000.

**RUGPIŪTIS — Visi remiame Tėviškės Aidus !
Atsiteisti skolas, į talką VAJUI !**

ALK Federacijos Valdyba

MELBOURNO DAINOS SAMBŪRIS

Maloniai kviečia visus į

PRISIMINIMŲ VAKARĄ — VAIŠES — ŠOKIUS

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

rugpiūčio 25 d., šeštadienį, 7 val. v.

Sambūrio VYRAI atliks įdomią programą.

Karšta vakarienė, laimės šulinys.

Pabendrausim, padainuosim ir smagiai pašoksime su "Kaimo muzikantais".

Bilietai užsakomi pas p. Petrašiūniene telefon. 232 5034 ir p. Savicką telefon. 311 9532.

Melbourn Dainos Sambūris

MELBOURNO JŪROS BUDZIAI RUOSIA

BUDŽIŲ DISCO

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

50 Errol St. North Melbourne

Rugpiūčio 24 d. 8 v. v., penktadienį

Puiki kapela, užkandžiai. Įėjimas \$ 5.

Kviečiame visus.

PERTHAS

Dariaus - Girėno ir Ramovės sk. įkūrimo minėjimas pradėtas pamaldomis St. Francis bažnyčioje liepos 8 d. Visiems giedant Tu, Karaliau, Lietuvos, įneštos Tautinė ir Ramovės vėliavos. Kun. Tomish tarė iškilėm pritaikintą žodį. Po pamaldų nemažas būrys lietuvių ir kitataučių susirinko į Lietuvių sąrašę pietums, po kurių vyko minėjimas, kurį pravedė B. Steckis, pakvietęs sugiedoti Lietuvos Kariuomenės tradicinę giesmę Marija, Marija. V. Radzivasas pakalbėjo apie Darių ir Girėną, prof. Z. Budrikis perskaitė lakūnų Testamentą abiem kalbom, kad ir svečiai suprastų. J. Krupavičius plačiai nušvietė Dariaus - Girėno žygi. Ramovės įsteigimą apibūdino sk. organizavimo iniciatorių savanoris kūrėjas A. Klikaitis, jau atšventęs 81 m. sukaktį. Ramovėnų tikslas yra Lietuvos išvadavimas - apie tai kalbėjo A. Statkus. Po svečių, įvairių organizacijų sveikinimų meninę dalį pravedė Eugenijus Stankavičius. Krupavičių anūkės - Kirsten ir Sharon Rappolt gitara ir oboju atliko keletą melodijų. A. Steckienė ir F. Garnys duetu padainavo porą dainų, joms akompanavo B. Radzivasienė ir V. Radzivasas, o jų sūnus Gintaras pianinu tris melodijas. Vytenis Radzivasas paskaitė Sienapiūtės vaizdelį. Mišrus choras, vad. V. Skrolis, padainavo tris dainas. Meninė dalis baigta B. Steckio eilėraščių.

Pavergtųjų Tautų Savaitės eisenoje King Parke liepos 15 ir ten vainikų padėjime prie Žuvusių Karių paminklo ir liepos 22 bendrose pamaldose St. Mary's katedroje, dalyvavo visur būrelis lietuvių su Lietuvos vėliava ir keletas moterų tautiniais rūbais.

Pavergtųjų Tautų Laisvės Tarybos lietuvių atstovas A. Statkus praneša: subuvimas - kavutė su paskaita ir diskusijom įvyks rugsėjo 2 d. 3 val. Latvių Namuose Belmonte. Pertho lietuviai kviečiami dalyvauti. Tarptautinis balius rugsėjo 29 d. Bilietus platina B. Steckis.

Angelė Paščekaitė išvyko mokytis į tolimą Esperance.

V. Valaitis, savanoris - kūrėjas, atšventė 84 m. amžiaus.

Kazys Žilinskas, 79 m. amžiaus, kilimu iš Rokiškio apskr., Kamajų valsčiaus, mirė liepos 15 d. Palaidotas Karrakatts kapinėse.

Žinutės

NAUJI LEIDINIAI

Lietuvių Dienos, kovas, iliustruotas lietuvių žurnalas. Leidėjas Antanas Skirius, redaguoja Redakcinė kolegija Hollywoode. Šia laida atžymimas Sv. Kazimiero Jubiliejus Romoje, prof. Ereto mirtis, Dirvos redaktoriaus Vytauto Gedgaudo 60 metų amžiaus sukaktis.

Ateitis, vasaris, Ateitinių Federacijos katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Šį numerį redagavo S. Petersonienė ir atspindi Vasario 16-tąją, Pr. Pusedžio vaidinimas Laisvės Lietuvai - Romo Kalantos garbei ir kt.

Laiškai Lietuviams, gegužė, religinės ir tautinės kultūros žurnalas, leidžia Tėvai Jėzuitai Čikagoje, redaguoja Juozas Vaišnyš SJ.

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania Nr. 60 ir 61. Anglų kalba vertimą atliko kun. Kazimieras Pugevičius, išleido Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė 351 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207. Atskiro leidinio kaina \$ 1. Tai Lietuvos Martirologijos dokumentai apie persekiojimus ir lietuvių katalikų rezistenciją. Tai vėliausieji Lietuvos pagrindinio leidiniai.

Jungtinis Pabaltiečių komitetas su Amerikos Ukrainiečių komitetu Amerikoje Georgetown universite te birželio 8-10 suorganizavo Vašingtono Horizontų seminarą susipažinti su pabaltiečių temomis, rūpesčiais ir su esama Vašingtono politika Pabaltijo klausimais.

CANBERRA

LIETUVIŲ PENGININKŲ VEIKLA

Lietuvių spaudoje pradėjo pasirodyti straipsniai apie pensininkų veiklą. Iš Canberros tokios žinutės nei vienos nebuvo. Aš čia norėčiau nors trumpai aprašyti Canberros lietuvių pensininkų net trijų metų veiklą.

Canberroje lietuvių pensininkų grupelė buvo įsteigta 1981 m. rugpiūčio mėn. 27 d. ir duotas vardas PAGUODA. Pirmoji valdyba buvo išrinkta, kurios pirmininku buvo A. Čeičys, sekretorė M. Martišienė, kasininkas A. Svedas. A. Čeičiui išsikėlus iš Canberros kitur gyveniti, pirmininku buvo išrinktas V. Šimkus. Ta valdyba išbuvo iki 1982 m. galo. 1983 m. iš valdybos V. Šimkus ir A. Svedas atsisakė. Tai pirmininku buvo išrinktas B. Juodvalkis. Antro kandidato į valdybą neatsirado, tai Juodvalkis turėjo perimti ir kasininko pareigas.

1984 m. valdyba turėjo pasilikti ta pati, nes neatsirado nei vieno, kuris būtų sutikęs į valdybą įeiti, tik Juodvalkis ir Martišienė.

Susirinkimus darom kiekvieno mėnesio trečią trečiadienį 2 val. Lietuvių Namuose su poros mėn. pertrauka vasarą.

Paguodos grupės narių sąrašė yra 31, bet į susirinkimus atvyksta 15-20 asmenų. Vieni dėl sveikatos nevisuomet gali atvykti, kiti dėl asmeniško reikalo, o dar kiti tik sumokėjo \$ 2 įstojimo mokestį, bet į susirinkimus nei sykio nebuvo atėję.

Metinio nario mokesčio nėra. Tik pagal reikalą kartais sudedam. Canberroje yra daug daugiau lietuvių pensininkų, bet nežinau kodėl nenori prie Paguodos prisidėti, o ypač jaunesni ir fiziniai stipresni gal nenori prisipažinti, kad jau seni.

Susirinkimuose nieko ypatingesnio nors ir nesurengiam, daugiausia tai tik draugiški pasikalbėjimai prie kavos puoduko. Neturim jokių menininkų kokias nors programai surengti, o dar mūsų didelė dauguma jau virš 70 metų, keli net ir virš 80.

Retkarčiais kai kuris parašo ir paskaito prisiminimus iš savo buvusių gyvenimų. Nors tie straipsniai nėra rašyti prityrusio rašytojo, bet tuo jie dar įdomesni, nes nėra pagražinti rašytojo vaizduotės, o tikri įvykiai.

Neretai tenka kai kuriuos Paguodos narius net ir ligoninėje aplankyti, o kartais kaip ką net ir į karpines palydėti.

Mūsų veikla vien tik susirinkimais ir ligonių lankymu nesibagia. Per tris metus lietuvių suaukotos drabužius pasiuntėm Punsko lietuvius sušelpiti, net 23 didelius siuntinius. Kiekvienas siuntinys svėrė nuo 12 iki 18 kg.

Per 1983 metus lietuviams sąžinės belaisviams Rusijos kalėjimuose pasiuntėm 30 užuojautos laiškų. Kiekvienais metais Canberroje Governor General rengia dėl Se-

nior Citizens pobūvių - arbatėlių, į kurį kviečia visų tautybių atstovus, daugiau nusipelnusių savo tautiečių kultūriniais reikalais. Canberros apylinkės lietuvių valdyba pveda Paguodos pensininkams parinkti į tą pobūvį pora asmenų, vieną vyrą ir vieną moterį reprezentuoti Australijos lietuviams.

Yra ir daugiau smulkių dalykėlių, kuriuos pensininkai nuveikia, bet visų čia neverta minėti.

Artinantis Lietuvių Dienoms Canberroje, tos šventės rengimo komitetas kviečia ir pensininkus ku nors pagelbėti. Kaip vėliavų pasiuvimas, kurių reikės gal apie 30, arba Kūčių vakarienės paruošimas užjūrio svečiams.

Kadangi nario mokesčio nerenkam, tai tik reikalui esant sudedam pinigų kiek būtina reikalinga, o prie to dar gaunam paramos iš Lietuvių Namų pelno per Apylinkės valdybą. Per tris metus gavom \$ 900.

Už tą paramą Apylinkės Valdybai ir Lietuvių Namų Valdybai Paguodos narių vardu išreiškiu širdingą padėką.

B. Juodvalkis
Paguodos Pirmininkas

MELBOURNAS

LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Užrakinamas ir įstiklintas stovas Lietuvos Banko monetoms, banknotams, liet. organizacijų ženklams, ordinams, medaliams bei šiaip išlikimę vertę turinčioms etnografinėms senienoms, jau randasi bibliotekos patalpose, pradžiai disponuojant kai ką iš čia minėtų, jau turimų eksponatinių vertybių, tikintis mielų tautiečių platesnio dėmesio ir tolimesnės paramos eksponatais.

Bibliotekai aukojo: po \$ 10 J. Krikščiūnas, K. Rašinskas, po \$ 5 J. Kulyš, G. A. Narušiai. Knygų ir laikraščių J. Krikščiūnas, G. A. Narušiai, C. Vištakas.

Savo Geradariams dėkinga Biblioteka

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELĖS

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 — 12%

nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 — 13%

nuo \$ 20.000 ir daugiau — 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekiln. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiarnos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: „TALKA“, Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastray St., Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

REMK AUSTRALIJS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba